18 СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "УИЛЯМ ГЛАДСТОН"
гр. София – 1303, ул. "Пиротска" № 68, тел. 02/988-03-01, тел./факс 02/987-96-82

УТВЪРДИЛ:
ДИРЕКТОР:.....
/В. СТОЙЧЕВА/

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ ПРЕЗ 2019/2020 ГОДИНА

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на 05.09.2019 г. / Протокол № 17.....

Приобщаващото образование представлява всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността. Постигането на стандарта за приобщаващо образование изисква осигуряването на диференцирана грижа, педагогически подходи, съобразени с възрастовите особености, превенция на ранното напускане на училище, навременно систематизиране на наличната информация, с цел да се организира и оптимизира учебният процес, съобразно потенциала на учениците.

18 СУ „Уилям Гладстон" работи за осъществяването на успешно приобщаващо образование и постигане на крайната цел – създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, нарушения в развитието, или тежки заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

Училищната програма за превенция на ранно напускане на ученици е изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца и ученици на възможности за най - добър старт в живота.

- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Стандарт за приобщаващото образование;
- Конвенцията на ООН за правата на детето
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020)
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.
- 2000 Европейската социална харта /ревизирана/;
- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;

ПРИНЦИПИ

Процесът на приобщаване се състои в търсене на ресурсите на всяко дете за активното му участие в училищната общност.

Базира се на основни принципи на включващото образование:

• Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
• Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава
• В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус
• Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по- голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата. Прилагане на диференцирани

педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

• Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;

• Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес

• Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

• Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училището, ученика, семейството, партньорските организации и Училищно настоятелство;

• Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование, съобразно потребностите на учениците.

ВИЗИЯ

Програмата за предоставяне на равни възможности за приобщаване на ученици от уязвими групи се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

• учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности

• да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности

• да развиват творческите си заложби и способности

• да изградят умения и навици за здравословен начин на живот

• училището да се утвърди като конкурентно способен и привлекателен център за всички ученици.

Програмата е насочена към най-уязвимите групи ученици в 18 СУ:

– ученици, изложени на риск от отпадане, поради липса на мотивация за учене;

– ученици, диагностицирани със специални образователни потребности;

– ученици с хронични заболявания;

– ученици с изявени дарби;

– сираци или деца лишени от родителска грижа по други причини

ОСНОВНА ЦЕЛ: Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище.

Осигуряване на равен достъп до качествено образование и развитие на потенциала на всеки ученик, с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото. Постигането на тази цел изисква определяне на уязвимите групи деца и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от тях. На учениците в 18 СУ се предоставя обща и при необходимост – допълнителна подкрепа за личностно развитие. Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

ПОДЦЕЛИ:

1. Пълноценна социализация на ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.

2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.

ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

Предоставяне на равни възможности за приобщаване на ученици от уязвими групи е социален и педагогически проблем. Причините за това са комплексни.

В социален аспект причини за появата им могат да се търсят:

- Етническа принадлежност
- В семейната среда
- В мотивацията на учениците за учебен труд
- В слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда
- Здравословни проблеми

В педагогически аспект причини за появата им могат да се търсят:

- Липса на интерес или слаби постижения поради неразбиране
- Нежелание за посещение на учебни занятия поради чувство на отчужденост
- Лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище.

Предприемане на мерки за превенция от ранното напускане:

1. Анализ на ситуацията в началото на учебната година.
2. Оценка на риска. Идентифициране на рискови фактори
- Продължително отсъствие от училище
- Проблемна семейна среда
- Трудна адаптация към изискванията в училище

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖИСТИ ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Осигуряване на ефективна, качествена и достъпна подкрепа за ученици от уязвими групи, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот, като се фокусира върху:

- разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците
- съчетаване на класни и извънкласни форми на обучение и възпитание
- работа с талантливи деца
- работа с деца в неравностойно социално положение
- работа с деца със специални образователни потребности
- работа с деца с различна етническа принадлежност
- уютна и функционална образователна среда
- Изработване и ежегодно актуализиране на регистър на уязвимите групи деца и ученици.

Програмата за предоставяне на равни възможности за приобщаване на ученици от уязвими групи включва дейности на ***ниво училище*** и на ***ниво клас***.

На ниво училище:

На ниво училище подкрепата е насочена към комуникацията и сътрудничеството между различните педагогически специалисти, създаването на екипна работа, консултиране и обмен за начини на работа. По този начин подкрепата е първоизточник за планиране на обучението в класната стая, за изграждане на връзки между различните професионалисти и формиране на професионалната общност на училището.

- Разпознаване и приемане всички гледни точки, независимо от раса, пол и социален статут.
- Достъпност на физическата среда и улесняване на мобилността на учениците.
- Запознаване на учениците с правилата на поведение в училището и публични места.
- Премахване на усещането за негативен обществен отговор и липса на приемане от общността
- Осигуряван на безопасност на учениците в училището.

1. Мобилност/ Достъпност на средата:

Адаптиране на наличното оборудване, което се използва за придвижване; оценка на взаимодействието между средствата за придвижване и интериора в помещенията в реални условия и извършване на необходимите модификации за подобряване на мобилността.

Обучения за учители и родители как да променят средата, за да е лесно достъпна.

2. Приемане от общността и подкрепа на отношението на общността към детето/семейството

Използване на общността и местните организации, за създаване на подкрепяща система за родителите. Родителската група е една много важна структура, която позволява на родителите да си помагат и да се подкрепят взаимно, когато се сблъскват със социален натиск. Организиране на регулярни срещи за родители и подкрепа в това групата да стане независима и самостоятелна. Групата може да се фокусира върху създаване на списък с контактите на всички, където да обменят телефони, имейли и други канали за комуникация, така че да се чувстват комфортно да общуват едни с други. Създаване на списък с ключови хора и специалисти, организации, училища, политици, с които да бъде осъществен контакт, когато има нужда или проблем.

3. Безопасност

Разговори с родители и обсъждане на стратегии за безопасност: как може да бъде модифицирана средата у дома, в училище, дори в квартала. Как да научат детето да се пази и да следва изискванията за безопасност. Прилагане на стратегии, които отговарят на способностите на детето, работа с него в среда и контекст, които са проблемни за него, вкъщи и извън дома му, докато детето не покаже, че е усвоило съответните умения.

Добрата организация за участието на учениците, намалява изолацията им и дава възможност те да са заедно с другите. Осигуряването й изисква спазване на основни правила, индивидуален подход и съобразяване с точните и конкретни нужди на децата от класа.

На ниво клас:

Подкрепата се изразява в диференцирането на подходи за обучение, които дават различни и равни възможности за групиране на потребностите на учениците и насочване на обучението в най-голямо съответствие с тях.

- Обучения на учителите за запознаване с различните стилове на учене и прилагането им в работата им.
- Прилагане на извънкласни и извънучилищни дейности, с цел привлекателно училище.
- Създаване на правила и етичен кодекс на класа.
- Приемане на правила за реда на насочване на ученик за подкрепа и помощ.
- Приемане на различието като ресурс за формиране и развитие на личността на ученика и формиране на качества, като: емпатия, съпричастност, взаимопомощ, подкрепа;
- Запознаване на родителите с правилата, реда и процедурите в училище и клас.
- **Определяне на подходи и форми на работа с ученика, както и темите от учебното съдържание.** Ориентири в тази задача са:

  - наблюденията

  - оценката на потребностите на ученика от специалистите в училище

  - педагогическият опит и подготовката на учителя

- Изготвяне на адаптирана индивидуална програма за конкретния ученик, която да следва интересите на ученика и да осигури равностоен обучителен опит, като е съобразена с учебната програма на клас

Условия и ред за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на ученици

Оперативни цели	Дейности	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Отговорник
1.Осигуряване на обща подкрепа	Разпознаване на ученици с различни възможности (изоставащи/ напредващи). Изготвяне план за дейности, според потребностите им.	До 3 месеца от началото на учебната година	Деца с изготвени планове за дейности	Деца с допълнително обучение по предмети; Деца посещаващи допълнителни консултации по предмети извън часовете; Логопедична работа;	Класни ръководители, главни учители.

Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие за ученици със специални образователни потребности

Оперативни цели	Дейности	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Отговорник
Осигуряване на равен достъп за деца със СОП	Оценка на потребности; Изготвяне на план за подкрепа на детето/ученика ; Назначаване на екип на детето	Учебната 2019-2020	Осигурен ресурс за допълнителна подкрепа	Изготвени толкова на брой планове за подкрепа за личностно развитие, колкото са учениците със СОП	Координатор – зам. директор УД, главен учител или др. педагогически специалист
	Осигуряване на специалисти, които да се включат в екипите за подкрепа на личностното развитие	Учебната 2019-2020	Осигурен ресурс за допълнителна подкрепа	Изготвени толкова на брой планове за подкрепа за личностно развитие, колкото са учениците със СОП	Координатор, зам. директор УД, главен учител или др. педагогически специалист
	Осигуряване на специалист в училището, който да ръководи екипите за подкрепа на личностното развитие	Учебната 2019-2020 година	Координирана дейност на екипите за подкрепа на личностно развитие и ефективност на прилаганите методи и подходи за обучение	Осигурен координатор в училището	Ръководство, Координатор
Работа с нагласи и отношения	- Организиране на „Срещи за подкрепа на родители“ . - Организиране на „Дни на отворените врати"; - Провеждане на тренинги за изграждане на умения за толератно общуване; - Участие в екипни обсъждания/ срещи; - Супервизии с външни специалисти на екипите работещи с децата.	Учебната 2019-2020	Позитивен психоклимат и приемане на „различието"	Осигурен позитивен психоклимат в училище	Главни учители, класни ръководители, психолози,координатор

Осигуряване на равен достъп до образование на ученици в риск

Оперативни цели	Дейности	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Отговорници
Създаване на менторска програма „Връстници обучават връстници"	Осигуряване на стабилна връзка между дете с изявени дарби и дете, чиито майчин език не е българския	Учебната 2019-2020	Повишено ниво на познания по учебните предмети у детето, чиито майчин език не е българския; Повишени умения за толерантно общуване	Повишен успех в училище; Създаден положителен микроклимат в класа, с цел приемственост	Психолози
	Осигуряване на занимания по интереси и часове за овладяване на българския език от учениците от малцинствени групи	Учебната 2019-2020	Повишено ниво на владеене на български език	Повишено ниво на владеене на български език	Учители по БЕЛ, Учители

Детско участие

Оперативни цели	Дейности	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Отговорници
Създаване на клубове по интереси в различните етапи на обучение	Групиране на децата по интереси; Създаване на връзки- „дете помага на дете"	Учебната 2019-2020	Умения за работа в екип; Усъвършенстване на силните страни по интереси на децата;	Създаване и функциониране на клубовете; Посещаемост на клубовете;	Класен ръководител/ друг педагогически специалист

Здравна грижа

Оперативни цели	Дейности	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Отговорници

Грижа за здравето- физическо, психическо и социално благополучие	Беседи на здравна тематика, съобразена с възрастовите специфики на децата/ учениците; Провеждане на групови програми, съобразена с възрастовите специфики на децата/ учениците;	Учебната 2019-2020	Безопасен и здравословен начин на живот	Информираност; Повишаване личната хигиена; Спазване култура на хранене; Повишаване сексуалната информираност на учениците	Учители, класни ръководители, мед. сестра

Спорт и занимания

Оперативни цели	Дейности	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Отговорници
Активно включване на деца от уязвимите групи в спортни училищни и извънучилищни мероприятия, състезания и турнири	Организиране на спортен празник в училище; Насочване на децата към спортни клубове; Даване шанс за положителна изява в различни спортни дисциплини; Поощрение с награди	Учебната 2019-2020	Подобряване физическата активност на децата; Повишаване мотивацията и самооценката за справяне на децата	Участие в различни спортни дисциплини;	Координатор – зам. директор УД, главен учител или др. пед. специалист

Позитивен психологически климат

Оперативни цели	Дейности	Срок за изпълнение	Очаквани резултати	Индикатори	Отговорници
1. ***Превенция на насилието и проблемното поведение;*** 2. ***Психологическа подкрепа***	Прилагането на цялостен училищен подход, координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна	Учебната 2019-2020	Подобрена физическата среда в училище; Разбиране на последиците от насилието и справяне с неприемливото	Подобрени нагласи към ученето, които намаляват съревнователния елемент между учениците за сметка на екипната работа	Психолози, класни ръководители

	училищна среда Системни усилия за възпитаване у децата на социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията;		поведение		